

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 17 listopada 2023 r.

WK-I.431.1.68.2023

**Pan
Janusz Bogdan Pietruszewski
Wójt Gminy Baboszewo**

**Urząd Gminy Baboszewo
ul. Warszawska 9A
09-130 Baboszewo**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej², kontrolerzy Magdalena Boniewska oraz Janusz Masiak inspektorzy wojewódzcy w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadzili w dniach od 19 do 28 czerwca 2023 r., kontrolę problemową w Urzędzie Gminy Baboszewo z siedzibą w Baboszewie przy ul. Warszawskiej 9A.

Kontrolą objęto stan realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w przedmiocie działalności urzędu stanu cywilnego w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 30 maja 2023 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 13 października 2023 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń przekazuję Panu Wójtowi wystąpienie pokontrolne.

W kontrolowanym okresie dokonano rejestracji 35 małżeństw, 55 zgonów, 9 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 3 czynności sprostowania aktu stanu cywilnego oraz 6 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego. Ponadto wydano 2 zaświadczenia stwierdzające, że zgodnie z prawem

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

polskim można zawrzeć małżeństwo, 2 zaświadczenia o stanie cywilnym oraz wydano 5 decyzji na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska³.

W kontrolowanym okresie nie dokonano rejestracji urodzenia, rejestracji zdarzeń, które nastąpiły poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym nie jest prowadzona rejestracja stanu cywilnego ani czynności odtworzenia zagranicznego dokumentu stanu cywilnego. Nie wydano decyzji o odmowie dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego, decyzji w sprawie umorzenia postępowania dotyczącego rejestracji stanu cywilnego, jak również zaświadczeń o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby ani zaświadczeń o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego.

Badaniu poddano 8 aktów małżeństwa, w tym: 4 akty sporządzone po zawarciu małżeństwa przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego i 4 akty sporządzone po zawarciu małżeństwa przed duchownym, w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego⁴, 9 aktów zgonu, 3 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 1 czynność sprostowania aktu stanu cywilnego, 2 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego, 2 zaświadczenia stwierdzające, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, 2 zaświadczenia o stanie cywilnym oraz 3 decyzje wydane na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska.

Rejestracji stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego dokonał w poddanych kontroli przypadkach zastępca kierownika USC, zgodnie z właściwością określoną w art. 9 ust. 1 i 2 oraz art. 13 ust. 1 i 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego⁵, uwierzytelniając akty stanu cywilnego przez złożenie podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą certyfikatu wydanego przez ministra cyfryzacji.

Poddane badaniu akty stanu cywilnego oznaczone zostały oddzielnie dla każdego rodzaju zdarzenia i odrębnie dla każdego roku kalendarzowego, zgodnie z wymogiem art. 19 ust. 1 p.a.s.c. Oznaczenia aktów stanu cywilnego zostały nadane przez system teleinformatyczny, zgodnie z zasadami określonymi w § 42 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego⁶.

---

³ Ustawa z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1988).

⁴ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359, ze zm.).

⁵ Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1378), dalej: ustawa p.a.s.c.

⁶ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1904).

Poddane kontroli akty małżeństwa oraz zgonu zawierały wymagane dane, określone, odpowiednio, w art. 88 ust. 1 oraz art. 95 ust. 1 p.a.s.c. Sporządzone zostały na podstawie wymaganych dokumentów, wymienionych w art. 87 ust. 2 i 3 oraz art. 92 ust. 2 p.a.s.c., z zachowaniem terminów określonych w art. 86 ust. 1 i 3 oraz art. 92 ust. 1 p.a.s.c.

Akta zbiorowe do poddanych kontroli aktów małżeństwa i zgonu, prowadzone były w formie papierowej, w porządku chronologicznym, a także zawierały dokumenty stanowiące podstawę dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego. W aktach zbiorowych aktów małżeństwa znajdowały się zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa i zaświadczenie wydane przez duchownego, o którym mowa w art. 8 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego albo protokół przyjęcia przez kierownika urzędu stanu cywilnego oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński, zaś w aktach zbiorowych do aktów zgonu karta zgonu oraz protokół zgłoszenia zgonu.

Ponadto ustalono, że dokumenty stanowiące akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego są przechowywane w odpowiednich warunkach i są właściwie zabezpieczone, z zachowaniem wymogów określonych w art. 27 ust. 1 i 2 p.a.s.c.

Poddanych kontroli transkrypcji dokonano zgodnie z wymogami art. 104 ust. 2 i 3 p.a.s.c., poprzez wierne i literalne przeniesienie treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego.

Prawidłowo realizowano obowiązki dokonywania adnotacji, dołączania wzmianek dodatkowych i przypisków, określone w art. 24 ust. 1, art. 25 i art. 105 ust. 1 p.a.s.c. oraz § 12-14 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego.

Po dokonaniu poddanych kontroli czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego wydano z urzędu, w każdym wymagającym tego przypadku, odpis aktu stanu cywilnego, odpowiednio: skrócony lub zupełny.

Zaświadczenia o tym, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo oraz zaświadczenia o stanie cywilnym wydano z zachowaniem terminu wskazanego w art. 217 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego⁷.

W wyniku kontroli nie stwierdzono, przechowywania ksiąg stanu cywilnego i akt zbiorowych z naruszeniem zasad ich przekazywania do właściwego archiwum państwowego, określonych w art. 128 ust. 1 oraz art. 129 ust. 3 p.a.s.c.

---

⁷ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.), dalej k.p.a.

Poddane kontroli decyzje w sprawie zmiany nazwiska wydane zostały zgodnie z właściwością organu określoną odpowiednio w art. 12 ust. 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, z zachowaniem terminu określonego w art. 35 § 3 k.p.a. Decyzje zostały przesłane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego do właściwego kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa.

Ustalono, że wysokość pobranych opłat skarbowych za sporządzenie poddanych kontroli aktów małżeństwa, wydanie zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, zaświadczeń o stanie cywilnym oraz odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego po dokonanych czynnościach sprostowania, uzupełnienia i transkrypcji, a także za wydanie decyzji o zmianie nazwiska – była zgodna z określoną w załączniku do ustawy o opłacie skarbowej⁸.

Osoba zatrudniona na stanowisku zastępcy kierownika USC spełniała wymogi w zakresie wykształcenia i zatrudnienia, określone w art. 8 ust. 1 p.a.s.c.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niewypełnieniu obowiązku powiadomienia drugiego małżonka o transkrypcji aktu małżeństwa dokonanej na wniosek jednego z małżonków i prawie do złożenia oświadczenia w sprawie nazwiska oraz o złożeniu razem z wnioskiem o transkrypcję – wniosku o uzupełnienie aktu małżeństwa. Zaniechaniem tym naruszono obowiązki wynikające odpowiednio z art. 106 ust. 2 i art. 37 ust. 5 p.a.s.c.

Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono, że:

- a) w 3 przypadkach dołączając do aktów stanu cywilnego wzmianki o uzupełnieniu i sprostowaniu aktu, nie wskazano oznaczenia dokumentu stanowiącego podstawę dokonania tych czynności⁹, pomimo że zgodnie z dyspozycją § 13 i § 15 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego „(...) *Wzmianka dodatkowa dołączona do aktu stanu cywilnego (...) zawiera: (...) część (...) z zamieszczoną informacją o dokumentach (...) stanowiących podstawę dołączenia wzmianki dodatkowej (...)*”¹⁰;

---

⁸ Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2111).

⁹ Dotyczy w 1 przypadku czynności sprostowania aktu zgonu, a w 2 przypadkach czynności uzupełnienia aktu urodzenia oraz aktu zgonu.

¹⁰ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Wójta Gminy Baboszewo z 23.06.2023 r. „*W poddanych kontroli sprawach o dokonanie sprostowania i uzupełnienia, we wzmiankach dodatkowych dołączanych do aktów, przez przeoczenie nie wpisano informacji o numerze aktu stanu cywilnego na podstawie, którego dokonano ww. czynności*”.

- b) udostępniany przez organ kontrolowany formularz wniosku o dokonanie transkrypcji zagranicznego dokumentu stanu cywilnego zawiera informację, że dokumenty przedłożone do transkrypcji nie podlegają zwrotowi, pomimo że zgodnie z art. 26 ust. 2 p.a.s.c. – na wniosek osoby, która przedkłada zagraniczny dokument stanu cywilnego, można wydać ten dokument, po uprzednim sporządzeniu kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem przez kierownika urzędu stanu cywilnego, jeżeli wnioskodawca nie ma możliwości ponownego uzyskania tego dokumentu. Powyższa informacja może wprowadzać osobę uprawnioną w błąd co do braku możliwości wydania jej zagranicznego dokumentu stanu cywilnego z akt zbiorowych¹¹;
- c) w podstawie prawnej poddanych kontroli decyzji o zmianie nazwiska wskazano art. 4 ust. 1 oraz art. 9 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, bez przywołania właściwego punktu oraz ustępu, na podstawie którego zmieniono nazwisko wnioskodawcy¹². W ramach powołania podstawy prawnej organ administracji nie może ograniczyć się do wskazania jedynie nazwy aktu prawnego ale jest zobowiązany powołać konkretne przepisy, tj. ustępy i punkty;
- d) poddane kontroli decyzje o zmianie nazwiska, zawierają oznaczenie „URZĄD STANU CYWILNEGO”, zamiast oznaczenia organu wydającego decyzję, czyli Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Baboszewie¹³. Działaniem takim naruszono wymóg art. 107 § 1 pkt 1 k.p.a., zgodnie z którym „Decyzja zawiera: oznaczenie organu administracji publicznej”;

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania w zakresie działalności urzędu stanu cywilnego ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Pana Wójta do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonej nieprawidłowości, a w szczególności do wypełniania obowiązku powiadomienia drugiego małżonka o transkrypcji aktu małżeństwa dokonanej

---

¹¹ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Wójta Gminy Baboszewo z 23.06.2023 r. „Udostępnione przez organ formularze wniosków o dokonanie transkrypcji zagranicznego dokumentu stanu cywilnego nie zawierają, przez przeoczenie, informacji, że na wniosek osoby, która przedkłada zagraniczny dokument stanu cywilnego, można wydać dokument, po uprzednim sporządzeniu kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem przez kierownika urzędu stanu cywilnego, jeżeli wnioskodawca nie ma możliwości ponownego uzyskania tego dokumentu”.

¹² Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Wójta Gminy Baboszewo z 21.06.2023 r. „W decyzjach o zmianie nazwiska omyłkowo nie przywołano właściwego punktu i ustępu”.

¹³ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Wójta Gminy Baboszewo z 21.06.2023 r. „W decyzjach o zmianie nazwiska pomyłkowo zastosowano pieczętkę z określeniem Urząd Stanu Cywilnego, a nie określającą organ wydający decyzję”.

na wniosek jednego z małżonków i prawie do złożenia oświadczenia w sprawie nazwiska oraz o złożeniu razem z wnioskiem o transkrypcję – wniosku o uzupełnienie aktu małżeństwa, zgodnie z obowiązkami wynikającymi odpowiednio z art. 106 ust. 2 i art. 37 ust. 5 p.a.s.c.

Ponadto zwracam uwagę na konieczność:

- a) wskazywania oznaczenia dokumentu stanowiącego podstawę dokonania czynności we wzmiance o uzupełnieniu i sprostowaniu aktu stanu cywilnego;
- b) udostępniania formularzy wniosków o dokonanie transkrypcji zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, zawierających informacje zgodne z treścią art. 26 ust. 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego;
- c) wskazywania pełnej podstawy prawnej wydania decyzji w sprawie zmiany nazwiska, poprzez przywołanie właściwego artykułu, ustępu oraz punktu, na podstawie którego zmieniono nazwisko wnioskodawcy;
- d) prawidłowego oznaczania organu wydającego decyzję administracyjną o zmianie nazwiska.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana Wójta na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Proszę o udzielenie powyższej informacji za pośrednictwem platformy ePUAP.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/